Norges Bondelag	**Notat**		
	Vår dato	Revisjon	Vår referanse
	29.05.2013		13/00727-3
Utarbeidet av Elin Marie Stabbetorp			
Til	Kopi til		

Spørsmål i forbindelse med naturskader

Hva dekker ordningen:

Statens naturskadefond dekker skade på objekter det ikke er mulig å forsikre mot naturskade gjennom en alminnelig privat forsikringsordning. Det avgjørende er om objektet kunne forsikres, ikke om det var forsikret. I praksis betyr dette at alt som kan brannforsikres, kan forsikres mot naturskade.

Eksempel på skadeobjekter som kan erstattes etter den statlige ordningen:

- Veier og bruer i privat eie
- Frittstående murer/forbygningsanlegg
- Kaier/moloer som småbåthavnanlegg av mur/stein i privat eie
- Gjerder det ikke er adgang til å forsikre
- Jordbruks- og skogsbruksareal
- Utmark ved skade på grunnen
- Skog. Stormskader dekkes ikke

Hvem skal naturskader meldes til?
Skaden skal meldes til den lokale lennsmannen slik at det kan foretas skjønn.

Skjema for å søke naturskade erstatninger:
https://www.slf.dep.no/no/erstatning/naturskade/sok-om-erstatning/skjema

Hvor mye dekkes?

Ved den statlige ordningen er det en egenandel på 10 000,- kroner som trekkes fra taksten. Det kan også gjøres avkortninger i taksten. Etter at egenandel og eventuelle avkortinger er trukket fra har man funnet beregningsgrunnlaget. Skaden blir erstattet med 85 % av beregningsgrunnlaget.

Tilkjent erstatning skal normalt brukes til gjenoppretting av det skadde objektet. Mange gårdsbruk har i dag leiejord, og de blir belastet med en egenandel pr leiekontrakt.

Hvor lang er saksbehandlingstida for naturskader?
Kostnadene ved å gjenopprette naturskader takseres gjennom lensmannsskjønn. Når lensmannsskjønnet er gjennomført, sendes skjønnet parallelt til partene: skadelidte (grunneier) og til naturskadefondet v/SLF. Partene har 1 mnd frist for å klage på skjønnet (= begjære overskjønn). Erfaringsvis tar det tid før SLF blir varslet dersom skadelidte har begjært overskjønn. Saksforberedelsen for styret for Statens naturskadefond kan derfor starte tidligst 2 mnd etter at vi har mottatt lensmannsskjønnet. Styret for Statens naturskadefond har møter 6 ganger i året. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra SLF mottar lensmannsskjønnet i en enkeltsak til vedtak om erstatning er fattet er derfor om lag 3 mnd i år med normalt saksomfang.
Følgende faktorer kan forlenge saksbehandlingstiden

1. det må innhentes tilleggsopplysninger
2. en av partene begjærer overskjønn

I år med stor saksmengde jfr ovenfor, kan saksbehandlingstiden øke. Både styret og SLF legger stor vekt på å gi de som er rammet av naturskader så raskt erstatningsvedtak som mulig innenfor gjeldende ordning.

Utbetales det forskudd i mange tilfeller i forbindelse med naturskader?
Her er det viktig å skille mellom forskudd og delutbetalinger.
Forskudd er utbetaling før vedtak om erstatning er gjort. Forskuddsutbetaling kan skje, etter søknad, på grunnlag av dokumentasjon av skaden, normalt når SLF har mottatt lensmannsskjønnet, og normalt bare i de tilfeller der skaden er helt eller delvis utbedret – bekreftet av lensmannen.
Delutbetaling er utbetaling av erstatning i saker der det er gjort vedtak om erstatning, men skaden ikke er fullstendig utbedret. På bakgrunn av bekreftelse fra lensmannen om at skaden er delvis utbedret, angitt i prosent eller beløp, kan deler av erstatningen utbetales.
SLF anslår at det på landsbasis utbetales forskudd i 5-10 % av sakene, delutbetalinger er mer vanlig.

Forholdet til avlingssvikt og ny våronn?
Dersom avlingen er skadet av flom kan utgiftene til ny våronn falle innunder ordningen. Avlingstap dekkes ikke.

Hvem har rett til erstatning ved skade på leiejord?
Det er eier, og ikke leietaker, som er erstatningsberettiget ved skade på bortleid jord. Leietaker kan på visse vilkår søke om naturskadeerstatning på vegne av eier, og få erstatningen utbetalt til seg. Ordningen forutsetter at eier gir skriftlig fullmakt til leietaker. Eier står også i disse sakene som skadelidt, og er den som eventuelt kan klage på skjønn og erstatningsvedtak.

Avlingsskade
Erstatning kan gis til jord- og hagebruksforetak med betydelig avlingssvikt forårsaket av klimatiske forhold som det ikke er mulig å sikre seg mot.
Avlingssvikt er definert som svikt i avlingsmengde i forhold til gjennomsnittsavling for vekstgruppen. Avling i skadeåret må være mindre enn 70 % av vekstgruppens gjennomsnittsavling (egenrisiko) for at erstatning kan utløses. Gjennomsnittsavling beregnes som hovedregel ut fra foregående fem år.

Driften skal være faglig forsvarlig for at erstatning skal kunne gis. Dette innebærer blant annet at følgende forhold må være oppfylt:

- Art og sort skal være tilpasset normale klimatiske forhold
- Arealet skal være godt drenert.
- Ved vanskelige innhøstingsforhold må mulighetene for innhøsting benyttes best mulig.

Det står at skaden må meldes til kommunen når foretaket blir klar over at skade har eller vil kunne oppstå. Det skal være muligheter for kontroll av skadeårsak.

Produksjonstilskudd
Oppslag i Nationen 29.5 gir inntrykk av at det ikke kan gis produksjonstilskudd dersom arealene ikke blir sådd.

I SLFs veiledningshefte for søknad om produksjonstilskudd i jordbruket står følgende:

"Foretak som har fått ødelagt avlingen på et areal som følge av flom, kan likevel få areal- og kulturlandskapstilskudd for produksjon på arealet. I slike tilfeller må foretaket søke om dispensasjon, siden vilkårene for tilskudd under vanlige forhold ikke er oppfylt".

Det er fylkemannen som behandler og avgjør dispensasjonssøknader. Dispensasjon kan bare gis i særlige tilfeller, og der det foreligger en midlertidig årsak til at vilkårene ikke er oppfylt. Søknad om dispensasjon bør sendes samtidig med søknaden om tilskudd. Den skal undertegnes av søkeren og sendes via kommunen. Kommunen vil gi sine vurderinger av søknaden ved oversendelse til Fylkesmannen.